

1 POLITIKPAPIR OM FINANSIERING

2 Høj kvalitet i uddannelserne forudsætter en holdbar finansiering og styringsmekanismer der understøt-
3 ter den professionelle udvikling og sikrer gode undervisningsforhold, samt trivsel blandt studerende.

4 Overordnet mener DSF, at tilrettelæggelsen af uddannelser og fordeling af midler internt på uddannel-
5 sesinstitutionerne er et lokalt anliggende. En kvalificeret og retfærdig intern fordeling forudsætter en
6 demokratisk indretning af vores uddannelsesinstitutioner. Studerende skal inddrages i, og have medbe-
7 stemmelse i fordeling af midler, for at sikre en demokratisk fordeling.

8 Grundlæggende er der brug for øgede bevillinger til vores uddannelser. Omprioriteringsbidraget, der
9 årligt fjernede 2 % af bevillinger til alle videregående uddannelser mellem 2016 og 2019, er heldigvis
10 blevet afskaffet, men hullet i vores uddannelsesinstitutioners økonomi er der stadig på trods af at bevil-
11 lingerne siden da er fulgt med inflationen. DSF erkender, at finansieringen på nogle uddannelser er til-
12 strækkelig. Der er dog en udfordring med finansieringen af uddannelser på tværs af alle takstniveauer
13 med negativ konsekvens for kvalitetsniveauet. For at sikre uddannelsernes helt centrale placering i sam-
14 fundet kræver det derfor grundlæggende investeringer.

15 Uddannelsesfinansiering

16 Offentlig uddannelsesfinansiering

17 DSF vil kæmpe for lige adgang og lav social ulighed i adgangen til uddannelse. DSF tror på at offentlig
18 finansiering, og minimal egenbetaling er den bedste og mest demokratiske løsning på netop den pro-
19 blemstilling. Over de seneste mange år er den offentlige finansiering gradvist blevet udhulet, hvilket har
20 medført, at mange uddannelser er underfinansierede. DSF ser stort behov for, at der sikres reel inflati-
21 onssikring af uddannelsernes økonomi. Derudover mener DSF også, at der er brug for et generelt løft af
22 uddannelsesfinansieringen, hvor det finansielle efterslæb er størst.

23 Hvis den offentlige finansiering af uddannelser skal afspejle omkostningerne, mener DSF at STÅ-til-
24 skuddet skal baseres på påbegyndte ECTS-point. DSF mener, at dette vil sikre lighed og højt fagligt ni-
25 veau på tværs af uddannelser uanset størrelse og geografisk lokation.

26 Grundtilskuddet er afgørende for universiteternes økonomiske stabilitet og muligheden for langsigtet
27 planlægning. Det sikrer, at institutionerne kan opretholde et solidt fundament uafhængigt af aktivitets-
28 baseret finansiering. DSF vil derfor fastholde og beskytte grundtilskuddet som en central del af univer-
29 siteternes finansiering. Grundtilskuddet kommer på baggrund af strategiske rammekontrakter forhand-
30 let mellem universitetet og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Ved forhandlingen af disse er det
31 vigtigt at det er uddannelse og forskning der er i fokus. DSF er imod at de strategiske rammekontrakter
32 anvendes af ministeriet til at presse politiske agendaer ned over vores uddannelsesinstitutioner.

33 En del af uddannelsesfinansieringen udgøres i dag af resultattilskud, hvilket skaber incitamenter for ud-
34 dannelsesinstitutionerne til at presse studerende hurtigt gennem uddannelserne. DSF mener derfor, at
35 pengene der tildeles gennem resultattilskuddet for ledighed og studietid, omlægges til almindelige STÅ-
36 midler. Det er derfor den forkerte vej at gå, når politikerne har besluttet at øge beskæftigelsestaxametret.

37 DSF mener, at der skal være tilstrækkelige midler til alle landets uddannelser, der skal sikre høj kvalitet
38 på tværs af landet. Det er især svært at sikre den høje kvalitet for uddannelser uden for de fire store byer,
39 hvor det er svært at tiltrække studerende. Dette medfører højere udgifter pr. studerende og resultatet er
40 forringet kvalitet. DSF mener derfor, at det er positivt, at der er indført et tillæg til alle takster på 7%
41 udenfor de store byer og et tilskud per campusområde på 2 millioner kroner, så længe pengene ikke tages
42 fra allerede etablerede uddannelsespuljer.

43 For at opretholde det fagligt diverse udbud af uddannelser er det vigtigt, hvordan småfagsordningen kan
44 følge med i en tid, hvor flere og flere uddannelser bliver små. Det kræver, at der investeres flere penge i
45 småfagsordningen.

46 DSF mener, at det er afgørende at sikre, at den forhøjede finansiering, der er sat af til 1-årige kandidatud-
47 dannelser, fører til en forbedret uddannelseskvalitet. Det skal være op til de lokale uddannelsesinstituti-
48 oner selv at definere, hvordan denne forbedrede kvalitet skal realiseres, men det skal gøre en konkret
49 forskel for de studerendes læringsudbytte.

50 Brugerbetaling

51 DSF mener, at fri og lige adgang til uddannelse er en hjørnesteen i uddannelsessystemet. Som konsekvens
52 af dårligt finansieret uddannelser, ser vi desværre, at brugerbetaling i større grad er blevet en del af dan-
53 ske uddannelser. Det kommer bl.a. til udtryk gennem egenbetaling for materialer eller ekskursioner, der
54 skal bruges i forbindelse med undervisning, opgaver og eksamener. Dette skaber ulighed i adgangen til
55 uddannelse, hvor velstillede har bedre forudsætninger for at gennemføre uddannelsen. Derfor er DSF
56 imod brugerbetaling.

57 Forskningsfinansiering

58 Basismidler

59 Forskningen på uddannelsesinstitutioner med lange videregående uddannelser finansieres af både ba-
60 sismidler og eksterne midler. Balanceringen af disse er vigtig for at sikre forskning i høj kvalitet. DSF
61 mener at midler skal bruges på en sådan måde, at disse gavner de studerendes muligheder for god forsk-
62 ningsbaseret uddannelse. Det er vigtigt at midlerne dækker forskningen til fulde, for at sikre at midler til
63 uddannelse bliver brugt på uddannelse.

64 Basismidler udgør grundstammen for universiteternes forskningsaktiviteter. Basismidlerne bør fordeles
65 med højst mulig gennemsigtighed, og der skal sikres tilstrækkelige ressourcer til alle grundlæggende
66 aktiviteter. I dag er fordelingen svær at gennemskue og følger forældede principper. DSF mener at dette
67 bør ændres til at reducere den historiske fordelingsandel og øge andelen baseret på resultatmodellen.
68 Ændringen bør implementeres gradvist for at sikre stabiliteten i forskningsmiljøerne.

69 DSF kæmper for, at basismidler fordeles med afsæt i langsigtede strukturelle strategier. På den måde
70 sikres grundlæggende stabilitet i udviklingen af uddannelsesinstitutioner. Derfor bør de heller ikke for-
71 deles efter kortsigtede politiske agendaer eller værdipolitiske udsving

72 Ekstern finansiering

73 Ekstern forskningsfinansiering udgør en stadig større del af institutionernes midler. Det er vigtigt, at
74 ekstern finansiering ikke fører til, at private interesser får indflydelse på forskning og dets resultater.
75 Ligeså skal det tilstræbes, at viden, som er produceret i eksternt finansierede erhvervsspecialer, tilfalder
76 det offentlige domæne.

77 Det er vigtigt at det er fagmiljøerne der beslutter hvad der skal forskes i på baggrund af etiske og faglige
78 overvejelser. Hertil mener DSF, at fagmiljøet skal have øget inddragelse i
79 de aftaler, der omhandler ekstern finansiering, samt afviser aftaler, som strider imod de etiske eller fag-
80 lige overvejelser. DSF mener, at ekstern finansiering skal udgøre en retfærdig andel af hele det økono-
81 miske grundlag i forbindelse med al eksternt finansieret forskning. Derfor skal ekstern finansiering også
82 dække de udgifter, der følger med både forskningen og understøttelsen af den.

83 Slutteligt mener DSF, at Danmark skal indfri Barcelona-målsætningen om at investere minimum 1% af
84 BNP i forskning. Derudover skal modregning af EU-midler med danske forskningsmidler afskaffes.

85 Myndighedsbetjening

86 Myndighedsbetjening er en kerneopgave for universiteterne og skal prioriteres fra statens side. DSF me-
87 ner, at staten bør bruge universiteternes faglighed fremfor private konsulentvirksomheder.

88 DSF mener, at de statslige organer, der bestiller myndighedsbetjening hos uddannelsesinstitutionerne,
89 altid skal bidrage med midler, som dækker både direkte og indirekte omkostninger ved betjeningen. Li-
90 geledes skal omprioriteringsbidraget på myndighedsbetjening afskaffes.

91 Institutionsdrift

92 SEA-ordningen

93 Uddannelsesinstitutionerne er underlagt statens huslejeordning (SEA-ordningen), der dikterer, at insti-
94 tutionerne skal leje deres bygninger af staten. DSF er kritiske overfor SEA-ordningen og mener, at ud-
95 dannelsesinstitutionerne bør have mulighed for at tilvælge selveje af bygningsmasse. Et tilvalg af selveje

96 af bygningsmasse må ikke have negative økonomiske konsekvenser for de øvrige institutioner. DSF me-
97 ner ikke at staten skal tjene penge på SEA-ordningen som den gør i dag. SEA-ordningen bør være et
98 attraktivt tilbud til institutionerne der sikrer at uddannelsesinstitutioner kan få adgang til relevante faci-
99 liteter til både forskning og undervisning. Derfor skal SEA-ordningen være attraktiv og en hjælp til in-
100 stitutionerne, særligt der hvor selveje af bygninger ikke er en realistisk mulighed. Dertil er det også vig-
101 tigt at uddannelsesinstitutionerne ikke deltager i ejendomsspekulation ved at eje eller udleje bygninger,
102 man ikke selv bruger.

103 Bæredygtig bygningsdrift

104 Der skal afsættes yderligere offentlige midler til at institutionerne kan renovere deres bygninger og fa-
105 ciliteter med henblik på bæredygtighed, uden at dette fører til ekstra omkostninger som følge af SEA-
106 ordningen. DSF mener derudover, at institutionerne så vidt muligt skal tilstræbe at flytte ind i gamle
107 bygninger, der genbruges og renoveres til at være egnet til undervisning, frem for at bygge nyt. Nyt
108 byggeri skal foretages bæredygtigt og med henblik på at holde i mange år.

109 Investering (og investeringsrammeloftet)

110 De videregående uddannelsesinstitutioner har et ansvar for at drifte økonomisk rentabelt. Dette sker ved
111 investeringer både indadtil i bygninger og praksis, og udadtil i økonomiske aktiver. DSF mener, at ud-
112 dannelsesinstitutionerne aktivt skal tage stilling til deres investeringspolitikker og årligt offentligt rede-
113 gøre for deres investeringsportefølje. DSF mener at institutionernes investeringer skal afspejle instituti-
114 onernes dannelses tradition og fokus på forbedringer af samfundet. Derfor bør institutionernes investe-
115 ringer fremme tryk og bæredygtig verden der retter sig efter menneskerettigheder heriblandt særligt
116 ytringsfrihed. Derfor mener DSF, at institutionernes investeringer skal bidrage til en tryk og bæredygtig
117 verden, og rette sig efter menneskerettigheder og ytringsfrihed. De ovenstående principper forudsætter
118 inddragelse af de studerende i beslutninger vedrørende institutionernes investeringer, og det er derfor
119 centralt, at beslutninger om og kontrollen med investeringspolitikker sker gennem lokal inddragelse af
120 studerende og ansatte.

121 Uddannelsesinstitutionerne er underlagt investeringsrammeloftet som dikterer hvor meget institutio-
122 nerne må investere. DSF mener, at investeringsrammeloftet låser institutionernes muligheder for at ud-
123 vikle sig og giver finansministeriet unødvendig meget indflydelse over vores institutioner. Derfor skal
124 investeringsrammeloftet ikke være gældende for hele sektoren, da det fører til at enkelte institutioner
125 kan forbruge uforholdsvist meget af sektorens ramme. Investeringer bør i stedet tage udgangspunkt i
126 aftaler mellem institutionen og dets tilhørende ministerium. Dette vil sikre muligheden for både kort og
127 langsigtet planlægning i samarbejde med den offentlige instans, der er institutionen nærmest, og ikke
128 finansministeriet.

129 Budgetloven¹

130 Budgetloven og de nuværende strukturer skaber en intern konkurrence om midler mellem statslige in-
131 stanser og uddannelsesinstitutioner, hvilket kan hæmme institutionernes evne til at forvalte egne midler
132 effektivt. DSF anbefaler, at der gøres op med denne praksis for at styrke institutionernes lokale økono-
133 miske autonomi og sikre, at de har tilstrækkelig fleksibilitet til at adressere deres unikke behov uden
134 unødige restriktioner.

135 Studenterpolitisk støtte

136 Det er vigtigt, at studenterpolitiske organisationer får en tilstrækkelig finansiering til at repræsentere de
137 studerende. Denne finansiering skal sikres på den enkelte institution, da det skaber en fleksibilitet som
138 bedst kan støtte de lokale indsatser, der forbedrer studerendes studieliv. Derfor mener DSF at det er vig-
139 tigt at årsrapporter for studenterpolitiske organisationer der modtager finansiering fra vores uddannel-
140 sesinstitutioner, er offentligt tilgængeligt.

141 Derudover er DSF nervøse for at studenterpolitik i stigende grad bliver en mulighed for at politiske par-
142 tier kan få indflydelse internt på vores uddannelsesinstitutioner. Derfor mener DSF at organisationer der
143 modtager støtte fra politiske partier både nationalt og internationalt ikke samtidig kan modtage finan-
144 siering fra uddannelsesinstitutionerne.

¹ For generel information om budgetloven, se <https://fm.dk/arbejdsmraader/finanslov-og-offentlige-finanser/budgetlov-og-udgiftslofter/>. For eksempel på budgetlovens indvirkning på en institutions drift, se https://bestyrelse.ku.dk/moeder/moeder-2022/bestyrelsesmoede-nr.-117_1/7.2_konomisk_sagsnotat.pdf.